

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEC« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Kdo je sovražnik sreče in blagostanja?

Tek časa gre silno naglo naprej. V času se izpremeni mnogo na svetu. Najnovejši čas radi imenujemo čas elektrike. S tem hočemo reči, da vse stvari silno naglo napredujejo in se izpopolnjujejo. Napredek pa je danes brez izjeme v vseh stanovih in v vseh rečeh. In to je potrebno. Kdor ne napreduje, zaostane in temu ni dobro. Izobrazbe in omike pa je dandanes treba več ali manj v vsakem stanu. Vsi narodi napredujejo in izkušajo prehiteti drug drugega. Obstal pa bode v tem tekmo vanju le tisti narod, ki bode svoje tekmece dohajal na polju izobrazbe in omike. Izobrazba in omika sta, ki rodita napredek. Zgodovina starih in srednjih časov nam izpričuje, da so bili le tisti narodi in tisti časi srečni, ko sta cveteli izobrazba in omika in ž njima — napredek. Novejši čas nam pa najbolj jasno kaže, kateri narodi so prvi v blagostanji in sreči. Tisti, ki napredujejo.

Tudi naš mali slovenski narod mora napredovati, če hoče, da bo obstal med drugimi mogočnejšimi sosedi. Tudi naš narod mora spoznati, da sta mu omika in izobrazba potrebni, kakor ribi voda in ptiču peruti. Le potem se bode naš narod obdržal na površju in postal srečen med srečnimi.

Ljudje druge narodnosti, posebno Nemci in Lahi nam kaj radi očitajo, da smo manj vredni, kakor drugi narodi in to očitjanje ponavljajo pogosto in očitno. Ali pa smo Slovenci res manj vreden narod? Mi odločno pravimo, da ne, posebno v sedanjih časih nikakor ne.

Bili pa so drugi časi kakor dandanes. Slovenskega imena so se premnogi sramovali in se štelili med Nemce in Lahe, čeravno jih je rodila slovenska mati. Naš mili jezik so zaničevali in ga imenovali jezik — hlapcev in dekel. In zakaj so nam to rekli nekoliko opravičeno? Zato, ker nismo imeli Slovenci nič izobraženih ljudi, Slovenci so bili sami kmetje, delavci in drugi najnižji in najbolj zaničevani stanovi in kot taki so bili od višjih stanov — Nemcev zaničevani in prezirani. Vsled premale izobrazbe nismo imeli mož, ki bi bili mogli zavriniti to

očitjanje in pokazati, da smo enakoprvi z drugimi narodi. Slovenec je bil kratkomalo zaničevan, vse boljše službe so posedli Nemci ali Lahi, Slovenci so bili sami hlapci, dekle, delavci in delavke, v kaki boljši službi so bili prave — bele vrane.

Obrnilo pa se je na bolje. Duh napredka je prišel tudi med Slovence. Začele so se zidati šole po vaseh, trgih in mestih. Bog je dal Slovincem mnogo darov, in Slovenci so te darove porabili in izpopolnjevali, začeli so napredovati. Napredek pa dosežemo le po izobrazbi in omiki, in ker ti dve dobimo v šolah, tedaj je šola studenec, iz katerega pijemo izobrazbo in omiko. Tako so šole tudi Slovincem vir izobrazbe in omike — in potem tudi napredka, kateri se je začel takoj po ustanovitvi šol širiti med ljudstvo. Slovenski narod je dobil sinove, ki so jeli buditi Slovence iz spanja in jim svetiti v svobodo in lepšo prihodnost. Bil pa je tudi že zadnji čas, da se je to zgodilo, ker valovi tujstva so že nevarno pljuskali čez nas. Če bi ne bila posvetila izobrazba med nas, bi bili mi Slovenci danes že popolni sužnji Lahov in Nemcev. Zato se imamo zahvaliti novi šoli.

In ko smo tako z velikim trdom prišli do malih pravic, se že oglašajo ljudje, katerim to ni všeč. Vstajajo duhovi, katerim ni všeč, da se je ljudstvo osvobodilo in se še osvoboduje iz sužnosti nekaterih.

Prikazujejo se pa neke vrste grobokopi, ki bi radi pokopali vso prostost in svobodo z napredkom vred, katerega je ravnokar nekoliko dosegel slovenski narod.

Taki grobokopi so vsi tisti, ki vzdigujejo svoje skrhane krampe in jih vihtijo, da bi pokopali vir ljudske izobrazbe in omike — novo šolo. Danes se čuje glas: Ljudstvo naj se pahne nazaj v čase nevednosti in sužnosti.

Ta glas pomaga širiti vsak, ki preganja novo šolo in nje marljivo učiteljstvo. Pregarjanci so pravi zatiralci sreče ljudstva, kajti če je ljudstvo izobraženo in omikano, bode le s pomočjo teh doseglo pravo gospodarsko blagostanje. Neizobražena ljudstva nimajo nikakega gospodarskega življenja in nikakega blagostanja. Z izobrazbo pride blagostanje. Zato si zapomnite: »Kdor vas odvraca od šol in hujska proti njim, kdor vam zabranjuje dobre šole, ta je vaš sovražnik in naj bo kdorkoli hoče. On je sovražnik vaše svobode, vaše samostojnosti in samostalnosti, vašega blagostanja, ker vas hoče imeti sužnje, ki naj bi bili slepo orodje, stroj v korist njemu. Takemu se odločno upirajte vselej in povsod!«

K. N.

Kaj bo, kaj bo!

(Gospodarska in politična vprašanja z ozirom na kmeti stan.)

Dalje.

V tak žalosten položaj pahne lahko v sedanjih časih našega neimovitega kmeta že vsaka občutljivejša nezgoda. Pri siromaških bajtarjih je še huje. Pa tudi naš premožnejši poljedelec je začel zelo pešati v svojem gospodarstvu tako, da so dandanes le redke večje kmetije brez dolgov. Vzrokov propadanja kmetijskega stanu je več. Nekdaj je bilo veliko manj ljudi na svetu kakor jih je sedaj in vendar je kmet vedno lahko dobil poceni dobrih hlapcev, dobrih dekel in dobrih dninarjev. Kdo pa zdaj rad služi za kmetijskega posla in kdo rad hodi delat na polje kot dninar?! Večinoma le tisti, kateri ne morejo dobiti kekega drugega dela. A to so navadno slabi delavci, ki so udani pijančevanju in drugim škodljivim strastem in navadam. Imeti pa hočejo vseeno visoko plačilo, dobro hrano in zraven še pijačo. S takimi pomočniki ima kmetijski gospodar največkrat le izgubo in škodo, ker ga posli več stanejo nego mu prislужijo s svojim delom. In vendar ne more biti brez njih, ako hoče imeti svoje polje obdelano. Pogostokrat se zgodi, da se tudi gospodar uda žganju ali kaki drugi pogubni potraci. Pri taki hiši gre potem vse narobe. Žena se jezi in prepira z možem, ta pa ji odgovarja in včasih jo tudi neusmiljeno pretepe. Nazadnje tudi ona zgubi veselje do gospodinjstva in postane nebržna, posli pa se škodljivo posmehujejo nesrečnežema ter zanemarjajo delo, ker jih pri tem nobeden ne nadzoruje. Polje ni več tako obdelano kakor bi moralo biti in se potem na vsem obširnem posestvu ne pridela toliko, kolikor se potrebuje za dom. Če se jeseni od hiše poceni proda kaj žita, da se davek plača, treba ga je spomladi drago kupovati. Treba je tudi hlapcu, dekli in najemnikom vedno šteti in razen tega je pri hiši brez žganja in kave premnogo takih potrebsčin, za katere mora biti denar. Ako se zdaj pa zdaj odda iz hleva kako živinčre, to le malo zaleže za take izdatke. Zato si kmet pomaga iz zadrege s posojilom in naredi dolg. Nič pa ni lažje, kakor lastniku lepega in obsežnega zemljišča zadolžiti se. Vedno se dobe v bližini taki domači ali tuji brezvestni špekulantje, ki lahkomišelnemu kmetu kar vsiljujejo denar do gotove meje in ga še ne opominjajo, da bi sproti plačeval obresti, da le prej zabrede v dolgove in ga potem morejo pregnati z domačije, katere potem z velikim dobičkom razprodajo boljšim okoličanskim kmetom ali pa kakemu bogatemu, naše zemlje lačnemu tujcu. Tuin-

PODLISTEK.

Kranjska nacionalna garda (narodna straža).

Po podatkih starega gardista spisal Rudolf.
Konec.

Že v prvem letu njega obstanka je bela žena zahtevala dve žrtvi iz vrst naše garde. Prva žrtev je bil nek barvar, ki se je baje udeležil ljudskega klanja pri Lipskem in ki je bil poseben prijatelj žganih pijač. Pokopan je bil prav po vojaško in konečno mu je šestorica tovarišev ustrelila v odprto gomilo.

Stotnik pa je nato stopil pred gomilo, ter s toplimi besedami svaril tovariše pred nesrečnim žganjepitjem.

Drugi član, katerega so spremili naš gardisti k večnemu počitku je bil častnik-sodnik — prvak slovenskih pesnikov dr. France Prešeren. Položili so ga v prezgodnjo gomilo z vso častjo, kakršna se spodobi takemu možu. Godba je konečno zaigrala dvojne pesni, ki sta bili zloženi na besedilo njegovih poezij. V čast si je smela šteti narodna straža, da je bil nje član mož evropske slave.

A tudi svoje slabosti so imeli naši gardisti, kakor je to pri vsaki stvari. Udje so bili večinoma rokodelci, ki so se morali cel dan pečati s svojim obrtom.

tam se kak tak kmet zateče v sili tudi v farovško posojilnico in mora potlej zraven točnega plačevanja obresti župniku in kapelanu še tlako delati, ako noče, da se mu odpove posojilo ter s prodajo njegovega imetja iztirja od njega. Tako začno dolgovi hitro rasti in kmalu doseže njih svota vrednost vsega posestva. Zadolženec ve, da bo moral v kratkem zapustiti svoj dom. V prihodnost si ne upa obrniti pogleda. Teži ga slaba vest, mori ga skrb za družino. Zopet gre v krčmo in zastavi ali proda tam zadnje premičnine, ki jih še ima, da si more kupiti še posodico opojne žgane pijače ter v nji vsaj za nekaj trenutkov ugasiti pekoči spomin na bližajoče se gorje. Med tem pa doma žena vsa blede in prepadena zamišljena sedi v kakem temnem kotu in okrog nje se plazijo ter jokajo napol nagi otročiči; a ona jih ne vidi, ona jih ne sliši. Vsled hudih notranjih borb postala je brezčutna. Tudi jokati več ne more. Od trenutka do trenutka pa se krčevito dvignejo njene sestradane prsi in iz njih se izvije zamolkel stok: «Oh, kaj bo, kaj bo!»

Se nadaljuje.

Ali dobimo v Kranju konsum?

«Slovenski List» z dne 22. t. m. piše doslovno:

«... prav značilno je, da se ogrevajo za liberalna konsumna društva ljudje v Kranju, ki so nam nedavno lažljivo podtikali, da hočemo mi v Kranju osnovati konsumno društvo, na kar nikdar nismo mislili nismo. Kranjski trgovci, le pridno podpirajte «Gorenjca», ta vam pripiše v Kranju še liberalno konsumno društvo.»

V prvi vrsti moramo tu konstatirati pri «Slovenskem Listu» majhen obrat na bolje. Med tem, ko je prejšnje sobote z neko občudovanja vredno doslednostjo denunciral dijak, kar je morda za časnikarja najmanj nevarna stvar, denuncira v zadnji številki nas pri kranjskih trgovcih. Denunciacija je sicer v naših očeh vedno grda reč, ali če že «Slovenski List» mora denuncirati, znoši naj se rajši nad nami, nego nad našimi ubogimi dijaki.

Da bi na očitjanje, da bomo mi kranjskim trgovcem pripihali še liberalno konsumno društvo, dajati resen odgovor, pač nihče ne bo od nas zahteval. Tako zabit ni noben trgovec v Kranju, da bi se vsedel na ta lim. Če pa se je kateri vendarle našel, mi bi se ne pulili zanj, ampak z veseljem bi ga prepustili «Slovenskemu Listu».

V drugič naj nam bo dovoljen na to trditev «Slovenskega Lista» kratek stvaren popravek. Očita se nam, da bi bili «Slovenskemu Listu» očitali, da namerava v Kranju napraviti konsumno društvo. Prelistali smo pazno še enkrat vse številke našega lista, ali o takem očitjanju ne najdemo prav nič. Čuli smo pač tudi mi o tem — kakor bomo povedali pozneje — ali pisali o tej novici

Mnogokrat je bilo treba iti na stražo, mnogokrat k skupnim vajam, umevno je torej, da so začeli zanemarjati svoje delo. V tem času je vladalo še občno navdušenje in pričelo se je popivati brez konca in kraja. Bil je že skrajni čas, da je vlada vpeljala nove varstvene uredbe, ki so provzročile, da se je okolu leta 1850 razpustila ta slavna straža kranjskega mesta. Puške in enake vojaške stvari so morali naši gardisti oddati v Ljubljano, edino meče so smeli obdržati. Še dandanes je v Kranju mnogo kuhinjskih nožev, ki so narejeni iz teh mečev. Edino zastava si je vedela ohraniti svojo veljavo. Rešil jo je adjutant Geiger in jo spravil za boljše čase.

V poznejših letih jo je dobila novo ustanovljena «Čitalnica», potem zopet «Gorenjski Sokol», dokler si ni lanskega leta nabavil novega prapora. Sedaj čaka stara zastava zopet novega povelja. Boben, ki je včasih klical gardiste, rabi še dandanašnji mestni izklicevalec.

To je v kratkem zgodovina kranjske «narodne straže». To sem napisal ob 50 letnici razpusta naše garde. Podatke mi je dal gospod Miha Pučnik, ki je poleg starega gospoda Zupanca (Balonta) edini še živeči član bivše «narodne straže».

dosedaj še nismo. Če pa se «Slovenski List» brani, preden je bil tožen, zdi se nam to zelo, zelo sumljivo in zato bo popolnoma umljivo, da o tej stvari, ki za kranjsko meščanstvo nikakor ni lanski sneg, kakor hoče namigovati zadnji «Slovenski List», izpregovorimo resno besedo.

Kakor smo rekli, zdi se nam zelo sumljivo to, da se «Slovenski List» opravičuje, ne da bi bil obdolžen. To ne kaže dobre vesti. To nas živo spominja tatu, ki je hotel odvrniti sum od sebe tako, da je kazaje predse vpil: Primate ga, držite ga. Čez vse pa nas je presenetilo zagotovilo, da «Slovenski List» ni nikdar nameraval v Kranju ustanoviti kosumnega društva. I zakaj pa ne!?

Kaj porečeta k tej izpovedi gg. Šuštersič in Vencajz, ki sta pred kratkim brusila pete po stopnicah ljubljanske škofije!?. Ali je to lepo, da «Slovenski List» še preden je petelin enkrat zapel, na tretji strani zatajuje gospodarski program, ki ga v nebesa kuje na prvi strani. Kolikokrat smo brali na prvi strani tega lista, kako izborna je tista gospodarska organizacija, ki snuje konsumna društva, da ima ta gospodarska organizacija namen in poklic, oprostiti naše dobro ljudstvo iz krempljev raznih oderuhov in krvososov. Zakaj se torej ta dobrota ne privoščijo kranjskemu mestu? Zakaj se je ta toliko hvalisana gospodarska organizacija ustavila pred vrati kranjskega mesta? Kdo vam bo verjel, da na to niste nikdar mislili, kdo vam bo verjel, da tudi danes ne mislite na tako ustanovitev. V nepravem času so se pokazali kremplji izpod kožuha in zato tako zavijanje in od tod trditev, da bo «Gorenjec» pripisal kranjskim trgovcem liberalno konsumno društvo.

V predzadnji številki smo prinesli vest, da so po zatrdilu nekega župnika klerikalci sklenili, ne ustanavljati novih konsumnih društev.

Na prvi pogled je razvidno, da se je s tem zagotovitvijo hotela le olepšati smrt kakega posameznega zelo jetičnega konsumnega društva, kajti pomniti je, da so konsumna društva želodec, četudi že precej pokvarjen želodec «gospodarske zveze». Tak sklep bi pomenjal javno priznanje, da je konec gospodarske zveze, kar bi bilo pa še malo prezgodaj, četudi bi bilo v interesu našega dobrega ljudstva zelo želeli, da bi to trpljenje ne trajalo predolgo.

Omenili smo že, da smo tudi mi čuli, da se namerava v Kranju napraviti konsum, in sicer konsum v velikem obsegu. Kako pa je nastala ta govorica?

Kaj počno Buri?

Kakor dohajajo poročila, so se mirovna pogajanja izjalovila. Kitchener je odklonil dovoliti voditeljem ustanov v Kaplandiji popolno premirje. Glavne točke mirovne pogodbe so bile tele: Kapitulirati morajo vsi Buri in noben ne sme orožja nositi brez posebnega dovoljenja. Obe burski republiki dobita tako avtonomijo, kakršno ima Jamaika, in ki bi se začela takoj, ko odlože Buri svoje orožje. Angleška vlada dovoli za porušene hiše in za storjeno škodo dvajset milijonov kron odškodnine ter posojila z najnižjimi obrestmi, da se farne (kmetije), zopet postavijo. Kar se tiče vzgoje otrok, se prepušča starišem, da se odločijo, ali za holandske ali za angleške šole. Toda amnestiji kaplandskih Burov sta se upirala posebno guverner Milner in pa Chamberlain. Slednji se je tudi izjavil, da si vlada ne da vzeti pravice, proglasiti vojno stanje v onih krajih, kjer se ji bo zdelo to potrebno. Amnestija v burskih republikah pa naj bi se omejila v toliko, da izgube volilno pravico oni angleški podaniki, ki so se uprli angleški vojski z orožjem. Kafri naj bi dobili omejeno volilno pravico. — Buri so napadli angleško garnizijo v Vrede ter jo prisilili, da se je morala umakniti ter se pridružiti oddelku generala Campbella, ki je bežal v Standerton. Angleži so imeli težke izgube. Filip Botha, brat generala Luis Botha, je res

Pred nekaj tedni je obiskal visok cerkven dostojanstvenik kranjskega dekana. Pri tej priliki — tako se je govorilo — je menda pregledoval ta dostojanstvenik nekdanjo Žolarjevo hišo, ki je sedaj farovška pristava. Ta hiša ima veliko dvorišče, velik travnik, leži na prostoru, kjer se križa več cest, ki peljejo v Kranj. Hiša in gospodarska poslopja so v dobrem stanju, ker je ranjki dekan Mežnarec prezidal hišo, gospodarska poslopja pa na novo postavil. In ker je od tega dostojanstvenika znano, da se razen svojih duhovniških poslov, rad briga tudi za posvetne stvari, kot volitve, zavarovanje poslopij in zvonov, nakupovanje tiskarn, in ker je znano, da je jako pristopen svetom dr. Šuštersiča — nastala je govorica, da se namerava ustanoviti v Kranju konsum. Ta novica je — kar je popolnoma umevno, jako neprijetno zadela kranjske obrtnike in trgovce. Ali ker smo ravno pred občinskimi volitvami, postalo je naenkrat zopet vse tiho. Izrecno izjavljamo, da ne vemo, koliko je na tem, ali značilno je, da se je ta govorica zdela meščanom zelo verjetna. Na to govorico spomnila pa nas je zopet zadnja notica v «Slovenskem Listu», ki se bere kot tolažilo za slabo vest.

Ali dobimo v Kranju konsum? O naklepih klerikalne stranke nismo toliko informirani, da bi mogli dati na to vprašanje določen odgovor. Nekaj pa vemo, in to hočemo kot javno glasilo kranjskega meščanstva povedati na vsa usta. Velik vpliv na rešitev tega vprašanja imele bodo prihodnje občinske volitve. Ko bi se zgodilo, česar obvaruj mesta Bog in sv. Kozma in Damjan, da bi si meščani izbrali tak občinski odbor, da bi v njem ukazovala dr. Šuštersič in Vencajz — potem bi meščani sami gladili pot konsumnemu društvu. Potem bi se znalo zgoditi, da bi občinski odbor votiral svote prepotrebni škofovi zavod, in sam pospeševal konkurenco, katero bodo delali ti zavodi kranjski gimnaziji. Potem je tudi nevarnost eminentna, da se v Kranju ustanovi konsumno društvo v velikem obsegu. To je konsumno društvo, ki bi imelo gostilno, pekarijo, mesarijo in seveda tudi trgovino z manufakturnim blagom. In ta konsum bi se opiral v prvi vrsti na klerikalni politiki vsužnjeni občinski odbor. To je stvar, ki v prvi vrsti briga vas obrtnike, peke, mesarje in gostilničarje, v drugi vrsti pa tudi trgovce.

Predobro mnenje o razsodnosti kranjskih volilcev imamo, da bi se bali, da se ti naklepi izvrše. Ker je pa «Slovenski List» sprožil to stvar, smatramo za svojo

padel. Kitchener javlja, da je bil ubit na Dornbergu, ter da so bili njegovi sinovi ranjeni. Bure v koloniji Oranje-River so Angleži razkropili, Dewet je blizu Heilbrona. Kakor se tudi poroča, se v Kapstadtu kuga vedno bolj širi in so začela oblastva v Pretoriji odrediti vse potrebno. da se kuga ne zanese tudi tja. Do 16. t. m. je zbolelo v Kapstadtu 81 oseb na kugi, 29 izmed teh jih je umrlo.

* * *

Nekaj o Dewetu. Kakor pripoveduje neki stotnik v svojih «doživljajih», je Kristijan Dewet izredno prijazen in pravičen poveljnik. Svoje ljudi drži v strogem redu; vsi ga spoštujejo in tudi bojijo se ga. Dewet je odločen nasprotnik mirovnim ponudbam. Izrazil se je proti nekemu, da Buri ne morejo imeti namena zmagati, da pa bode on storil, kar mogoče, «da bi bila vojna najdražja, kar so jih Angleži kdaj pričeli». In to grožnjo je izpolnoval doslej do pičice.

Angleški častniki imajo, kakor je navada v njihovi armadi, skupen dvokolesen voz, kateri je navadno obložen z jestvinami in raznimi delikatesami. Ko so Buri pregledovali svoj plen, našli so tudi tak voz. Ko pa je slišal Dewet, da je imenovani voz zasebna last angleških častnikov, obstražil je voz takoj in nihče se ni smel pri- takniti, še manj pa kaj odnesti.

dolžnost, pojasniti jo iz nepristranskega stališča, opozoriti kranjsko meščanstvo na to, da če bi šlo na lim tem naj-novejšim osrečevalcem, bi si samo pletlo bič, ki bi padal po njegovem hrbtu in bi si pljuvalo v lastno skledo.

V Kranju, 30. marca.

Iz državnega zbora. Odsek za pobiranje državne žganjarine je skoro soglasno sklenil, da naj bo Kranjska, Koroška in Štajarska ravnotako deležna dohodkov od žganja, in ne kakor hoče vlada, samo nekaj odškodnine. Kranjska dežela je bila opravičena to zahtevati, ker je bila skoro prva 40 let krivično preobložena z zemljiškim davkom in med vzemi deželami najvišje obdavčena. Kranjska dežela je v teku let mnogo milijonov preveč plačala v državno blagajno in je to res opravičena želja, da se ji vrne ta malenkost. — Delegatom je izvoljen za Kranjsko dr. Šuštersič, namestnikom dr. Žitnik.

Novi topovi? Nekateri listi poročajo, da se bo v v letošnjih delegacijah govorilo tudi o dobavi denarja za nove topove.

Nov atentat na Ruskem. Nek statistik je poskusil ustreliti višjega prokuratorja sv. sinode Pobědonosceva. Vlada sklepa, da je to delo kake zarote. V zadnjem času se pojavljajo prav resni dijaški nemiri.

Demonstracija proti angleškemu kralju. Ko se je minulo soboto poslanik angleškega kralja pripeljal v Pariz, da naznani predsedniku francoske republike nastop kralja Edvarda, so mu Parižani žvižgali. Na stotine ljudstva je vpilo: Živeli Buri in Krüger!

Na otoku Samos je buknila ustaja. Ves južni del otoka je pokoncu.

Dopisi.

Iz Kranja. Podpisaneč članka: «Gorenjcu v odgovor!» v «Slovenskem Listu» št. 11, z 16. dne t. m. se spominja poleg «svojega tovarniškega podjetja» tudi še kranjskega vodovoda. — Naslednje vrstice ne veljajo imenovanemu podpisancu v odgovor, temveč namenjene so «v pojasnenje širšim krogom», ki bi, utegnili po tem članku dobiti napačne pojme o začetku in razvitku vodovodnega vprašanja. — Gosp. Pavšlar trdi v «svojem» odgovoru, da se je za vodovod zanimal vže v času, ko še nikdo nanj mislil ni. Obžalujemo, da temu ne moremo pritrditi. Taka srečna misel na vodovod porodila se ni njemu prvemu, temveč vže preje nekemu drugemu kranjskemu meščanu, na katerega poziv je ob času, ko se je leta 1889/90 gradil ljubljanski vodovod, poslal priznan strokovnjak v vodovodnih zadevah, gosp. inženir Smrekar, svojega zastopnika v Kranj, da razišče in prouči v namen naprave vodovoda krajevne razmere in poda svoje nasvete. Tedaj je prehodilo spremljevale imenovanega strokovnjaka inženirja Curthsa-a več odbornikov, med njimi tudi ranjki gosp. Pavšlar, okolično iščoč za vodovod porabno vodo. Iskali so vodo na Okroglem, nad Rupu in celo — v Kokri, samo «pod mestom» ne, ker takrat še niso imeli tako «brihtnega» svetovalca. Zanimivo je bilo tedanje predavanje imenovanega strokovnjaka v mestni posvetovalnici, v katerem je ta gospod povdarjal, da bi bilo napeljati vodovod v prvi vrsti iz Kokre, potem šele porabiti v tak namen studenec pod Okroglem ali pa talno vodo nad Rupu. Da pa vže v tedanjem času ni postala vodovodna zadeva za Kranj akutnega pomena, zakrivilo je gimnazijsko vprašanje, katero je bilo za mesto Kranj pač še važneje. Pa tudi okoličanom «sanjalo» se je o vodovodu vže preje, nego gosp. Pavšlarju, kar dokazuje dejstvo, da je deželni zbor Kranjski razpravljaj v svojem zasedanju l. 1893 o prošnji Šenčurske občine za napravo vodovoda za Št. Jur in okolico. — Zanimalo je toraj to za Kranj in okolico prevažno vprašanje marsikoga vže v letih 1890—1893, samo gosp. Pavšlarja še ne, kajti ta, za občinsko korist tako «raz»vneti gospod prišel je še-le leta 1896 s svojimi predlogi za luč in vodo. — Stavil je tedaj občinskemu odboru ponudbo, da preskrbi on sam potrebne načrte, katero ponudbo je občinski odbor tudi radovoljno sprejel in — «davno bi bila vže imela občina dobro pitno vodo», da nista imela gosp. Pavšlar in dunajska delniška družba — ne-

srečne misli, projektovati vodnjaka naravnost pod mestom. Mimogrede bodi še omenjeno, da je Pavšlarjeva zaveznica v tem vprašanju, t. j. dunajska delniška družba malo časa potem, ko je svoje «premišljene» načrte po gosp. Pavšlarju predložila občini, — likvidirala. Omenjeni načrti glede dobave vode niso imeli zanesljive podlage, zato jih obč. odbor ni mogel kar kratko malo sprejeti, temveč je sklenil, preskrbeti si še konkurenčne načrte, proti kateremu sklepu tudi gosp. Pavšlar — tedaj še občinski odbornik — ni imel ničesar ugovarjati. Pozvali so se na to gospodje: inženirja Hrasky in Wagenführer ter c. kr. gozdni komisar Putick, da izvršijo potrebna hidrologična raziskavanja in takrat je zopet več občinskih odbornikov z imenovanimi gospodi prehodilo okolično, pa ne, da bi bili dobili «kakršnokoli», temveč v resnici vsem zahtevam zadostujočo vodo. Po dovršenih preiskavah in nasvetih gg. izvedencev odločili so se ti občinski odborniki naprositi g. Hrasky-ja, da izdela generelni načrt vodovoda za mesto Kranj in okolico iz Kokriških studencev. Ta pravi in pristni splošni načrt Hrasky-jev došel je občini meseca februarja l. 1898. Oba načrta, dunajske delniške družbe in pa Hraskyjev, je predložila občina enketi tehniških izvedencev in pa potom c. kr. deželne vlade c. kr. deželnemu zdravstvenemu svetu v presojo. Obe enketi, zlasti pa deželni zdravstveni svet, sta se izrekli soglasno, da je za izpeljavo ugoden in priporočljiv edino le Hraskyjev načrt, ki dovaja čisto in zdravo gorsko studenčnico, nikakor pa ne oni dunajske družbe, kateri — ne glede na njega pomanjkljivost iz tehniških ozirov — uporablja talno vodo naravnost iz mestnega podzemlja, česar zaradi okužljivosti take vode nikdar ni priporočati in se tudi nikjer na svetu ne izvaja. — Da je temeljem teh mnenj obč. odbor sprejel Hraskyjev načrt in ne Pavšlarjevega, je povsem naravno in umevno, ker mora biti občinskemu zastopu «bolj pri srcu korist občine, nego korist posameznega», — kateri je na vsa usta, skoraj «od hiše do hiše» pripovedoval: «da bi po njegovem projektu tekom enega leta voda tekla in luč svetila.» — Gosp. Pavšlarju je šlo edino le za izvršitev njegovega projekta, naj dobi potem mesto tehniško dovršen vodovod in zdravo pitno vodo ali ne; vsaj če se pokaže tehniška nedostatnost tega vodovoda, ali pa če se okuži kdaj talna voda, ki prihaja iz mestnega podzemlja, kaj na tem! — «bi si pa omislila občina drug vodovod» — modruje mož — «saj bi s tem ničesar ne zavrгла, ker cevno omrežje ostane!» Po teh besedah bi bil tedaj projekt gosp. Pavšlarja za občino pravi pravcati vodovod — na poskušnjo! — Če more gosp. Pavšlar plačevati troške za raznovrstne svoje tovarniške eksperimente — iz svojega žepa, slobodno mu! — občina pa, po našem mnenju, takih poskušenj z javnim denarjem delati ne more in ne sme. Sicer pa na tako besedovanje, s katerim naš strokovnjak svoj lastni projekt naravnost ubija, pač ni treba nobenega odgovora več. — O daljnjem razvitku in stanju vodovodnega vprašanja je občinstvo itak vže poučeno; bodi še uverjeno, da je stvar sedaj v dobrih rokah in pravem tiru.

Iz občine Ribno. Dragi «Gorenjec», zopet Ti nekaj poročamo iz svoje občine Ribno, kar je dobro, da se ohrani v spominu. Nismo prav vedeli, kako je ime našemu županu in prvemu svetovalcu, Mislili smo, da je župan Janez, prvi svetovalec pa Frida. A zelo smo se motili. Evo dokaza: Pred kratkim je prišel občinski sluga z neko listino k prvemu svetovalcu, da mu jo izroči, a Frida, navajen ljudi pehati iz hiše, kakor ob času požara na Bohinjski Beli, se zadere nad slugo, češ, kaj ima opraviti v njegovi hiši. Sluga nekaj ugovarja, zato dobi zaslužen, šele potem steče. Frida vzame bič in ga išče po vasi. Ker ga ne najde, se vrne jezen domov. Njegova hči je morala prestati vse, ker jo je Frida dobro naklestil. Sluga se gre nato pritožiti k županu, kaj mu je naredil prvi svetovalec, da mu je dal brco. Župan gre k prvemu svetovalcu in ga posvari ter mu reče: «Ali mar ne veš, katerega smo vzeli za sluga. Svetovalec, še vedno togoten, pravi županu: «Ti si vol.» Župan: «Ti si pa junec.» — Kdo bi si mislil, da imamo župana vola, prvega svetovalca pa junca. Oh krasni imeni! Pa

jima ne moremo zameriti, ker sama nista kriva, da se nahajata v tej časti. Župnik Mrak je vplival na volilce, da so izvolili te moze, ker on je dobro vedel, da bo županil le on (Mrak). Pa naš občinski odbor je tudi izvrsten za nakladanje doklad. Prej, ko so bile še občine skupaj (blejska in ribenska), smo zidali dve šoli: dvo-razrednico v Ribnem in štirirazrednico v Gradu. Najvišja doklada je bila 46 odstotkov. Sedaj pa, ko imajo klerikalci našo občino v rokah, je 56 odstotkov. To je naš slavní odbor. Na svidenje.

Iz šenčurske okolice. Vodovodno vprašanje mesta Kranja in okolice je postalo zopet bolj resno in časopisi se zopet polnijo z nadami, da se vendar enkrat zgradi vodovod, ki je tako potreben. Vsak pametno misleč človek mora priznati, da ni bolj koristne in potrebne stvari za človeka in tudi živino, kakor ravno včda, dobra pitna voda. Vsled tega se nam zdi jako čudno, čeravno smo zabiti kmetje, da se more najti človek, ki si prisvaja inteligenco, pa nasprotuje tej prekornosti napravi. A našel se je v osebi g. T. Pavšlarja v Kranju, torej v osebi, ki vedno govori o prijateljstvu in o osrečevanju kmeta s svojimi nameravanimi tovarnami. Sedaj, g. Pavšlar, Vas šele poznamo, ko so se nam odprle oči, kak osrečevalec in prijatelj kmeta ste. Kako smo bili srečni, ko smo izvedeli, da se je slavno županstvo v Kranju resno oprijelo dela za izpeljavo vodovoda, in vi se pa temu protivite in hočete izbaciti nas kmete. Hočemo li take stvari poveriti osebam, kjer nas bo stalo, da bomo črni! Ali morebiti Vam poverimo stvar, da jo izpeljete. Veliko zlo ste s tem nam kmetom storili in ne pozabimo Vas nikdar. Da smo se pa šele sedaj odločili povedati Vam konečno besedo, prisilila nas je letošnja huda zima. Po cestah je stala voda do gležnjev, struge pa so bile prazne in zamrznjene tako, da so poginile še ribe. V luže smo morali kopati jame, da smo prišli do vode, ki je bila čisto gosta. Na tistih krajih pralo se je perilo, in tako je morala uboga živina piti vodo, mešano z milnico. Živina je bila vsled tega hudo bolna, in nekaj jo je poginilo vsled driske. Kdo nam more kaj pomagati? Edino le zdrava voda, katera je tako potrebna, kakor oči v glavi. Če človek občuje osebno z Vami, g. Pavšlar, ste res zelo uljudni in veste kmetu dobro svetovati, toda žalibog, da ni vse zlato, kar se sveti. In to razvidimo sedaj, ko se upirate in hujskate zoper skupno napravo. Ne mislite vendar, da morete živeti brez kmeta. Poklicani smo eden drugemu pomagati in delati skupno. Zato pa smo tudi veseli in hvaležni, da se boljši meščani, na čelu možje neumorno delavni, potegujejo za skupno napravo, katera upamo, da se uresniči in da so glasovi g. Pavšlarja -- upijočega v puščavi. Več kmetov.

Občinske volitve v Kranju.

(Dopis iz meščanskih krogov.)

Konec.

Priznamo, da je vsaka omejitev svobode neprijetna in da se volilcem, ki ne premotrivajo stvari bolj natančno, nič bolj ne ustreže nego če se tak »šlager« vrže med nje. Ali pomisliti je treba, da brez omejitve osebne samovolje sploh ni mogoče nobeno družbeno življenje, ni mogoč noben napredek.

V orijentalnih mestih je navada, da se odpadki mečejo na cesto, da se po ulicah klati tolpa psov, da tam leže tudi trupla psov in maček. Vse to je prepo-vedano po modernih mestih. Zato pa so zapadna mesta zdrava, v orijentalnih pa se vedno paseta kuga in kolera. Ni vse eno, kaj ti kolješ in kje. Od tega je včasih odvisno zdravje tvoje družine in zdravje tvojih sosedov.

In ta prostost, za katero se tako bojiš, je le domišljena. Ko ti doraste sin in bi ga najraje porabil doma pri delu, mora iti v vojake. Če gradijo kako železnico, moraš odstopiti svojo rodno zemljo, na kateri je morda preživel tvoj rod že stoletja. Zaradi tega se boš tudi tistega truda, ki ti ga napravi oglasitev živine, katero misliš zaklati, kmalu privadil in prepričal se boš, da je to za te in tvoje someščane koristna naredba. Ne glede na to sprejelase je v klavnični regulativ določba, da zasebniki smejo doma klati prašiče.

Kdor torej hujška proti mestni klavnici, ni prijatelj mesta in njegovih prebivalcev. Tak agitator je ali neveden ali pa hudoben. O takih ljudeh veljajo Levstikove besede: »Ti slepec si in ti slepar.«

Občinski odbor peča se tudi z načrtom, napraviti v mestu električno razsvetljavo in porabiti za to vodno silo, katero že ima.

V svrhu, da se primerno pripravijo tla za volilno gibanje, pričela se je neka zelo grda gonja proti našemu županu.

Jako dvomimo, da bo ta korak uspešen. Prepričani smo, da ga ni prebivalca v kranjskem mestu — in tu ne izvzemamo niti onih oseb, katerim že njih dostojanstvo daje precej in morda največ zaslombe — da ga ni v kranjskem mestu, ki bi med prebivalstvom imel le približno toliko simpatij, kakor župan, da je torej prav malo upanja, da bo tisti pridobil volilce zase, ki se bo zadiral v župana.

Občinskemu odboru se očita, da ni bil vedno z županom v vseh točkah enakih misli. In ti sobotni tucat-politiki menijo, da je to kaj napačnega. Res je — pri vas seveda kaj takega ni mogoče — da je bil občinski odbor včasih pri rešitvi kake zadeve drugačnih misli, kakor župan, ali pri nas odločuje ravno večina.

Nismo prijatelji osebnega oboževanja in tega stališča držali se bomo tudi znanprej. Smešno in naravnost otročje pa se nam zdi tajiti zasluge tam, kjer so znane tudi širšemu svetu. Malo je mož na Slovenskem, ki so si določili tako ozek delokrog, kakor kranjski župan in in si vendar pridobili tak ugled, ugled, ki morebiti od- vaga vse, kar v Kranju drvi za »Slovenskim Listom«.

Naj se danes skličejo najboljši možje kranjske dežele — »Slovenski List« se bo lahko pogrešal, kranjski župan ne.

A pri tem položaju se še najde slovenska roka, ki zapiše v javen list, da župan za mesto nima nikakih zaslug, da bi bilo najbolje, da pobere kopita in gre — to je banaliteta, da ne rečemo bestijaliteta, katere je zmožna le kreatura, ki nima nobenega srca za kranjsko mesto, nobenega čuta za dostojnost in ki nima drugega pred očmi, nego svojo drago osebo.

Nekaj je seveda, kar nam more razlagati to herostratsko početje, četudi ga ne opravičuje. Tem ljudem ni znano, kak razloček je med županom in županom, niti ne sanja se jim ne, kak razloček je med županom, ki je s srcem pri stvari, ki pozna natanko vse zakone, ki se dotikajo občinske uprave, ki s svojim duhom preveva vso upravo, ki skoro vse duševno delo sam opravi in med županom — kakršnega bi menda oni radi obesili kranjskemu mestu, ki bi plaval v občinski upravi kakor utrinek na juhi.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Prihodnja številka »Gorenjca« izide na veliko-nočno soboto že ob treh popoldne.

Osebne vesti. Vodjo obrtne šole in deželnega poslanca g. Ivana Šubica je imenovala trgovska in obrtna zbornica kranjska v obrtni šolski svet kranjski. — Premješčen je inženir g. Ivan Jakše iz Kranja v Postojino. — Poročil se je danes v Ljubljani g. c. kr. profesor Karl Pirc z gospodično Berti Hengthalerjevo. Čestitamo!

Slovenke mesta Kranja, njim na čelu gospa Mar. Mayrjeva, so darovale zavodu sv. Nikolaja v Trstu 190 K.

Boj ali mir? Na uvodni članek v zadnjih treh številkah »Gorenjca« pod zaglavljem »Boj ali mir?« odgovarja »Slovenski List« v 12. številki od 23. t. m. jako klaverno in rabi svojo staro praktiko, da postavlja sicer prave premise, potem pa, nanašajoč se na nerazsodnost in površnost svojih bralcev, nalašč napačno sklepa in stvar zasučje tako, da njegova obvelja in da je nasprotnik do- zvedno osramočen, a hvala Bogu, le v njegovi domišljiji. S tem, da v prvem stavku trdi, da je narodno-napredne stranka nasprotnica zadrug, v drugem pa, da se je »Go- renjec« v pomanjkanju protidokazov začel ogrevati za konsumna društva (zakaj ne zadrug?) je namenoma stavil v nasprotje zadruga in konsumna društva, kakor da bi bilo to dvoje in sebi nasprotujočih nestvorov. Res

je, da klerikalci svojih zadrug ne imenujejo radi s pravim imenom, kar so v resnici. Oboje je pokveka, kjer ni potrebno. Dalje trdi člankar, da je »Gorenjcu« vseh prvo uradniško društvo v Ljubljani le radi tega, ker ga vodijo liberalci. Res mu je vseh, pa ne radi tega, ampak zato, ker je 1000 uradniških rodovinom potrebno in ker se jih od teh 400 poslužuje dobrot, katere jim more nuditi. Nikjer pa »Gorenjec« in njegov člankar ne trdita, da je delavsko konsumno društvo v Ljubljani nepotrebno, ker ga vodijo ljudje, ki niso liberalci. To je zlobno hinavsko zavijanje resnice. Nobeden iz dotičnega članka tega ne more sklepati, le kdor zna med vrsticami brati in nalašč neresnico išče, ta kaj takega najde, ker mu resnica smrdi. Zakaj pa ni sklepal, kar se da sklepati iz vsega članka, da je delavsko konsumno društvo še bolj potrebno, kot uradniško, ker bi imelo lahko desetkrat več odjemalcev, pa jih še toliko nima kakor uradniško. Nikomur bi pa ne bilo v škodo, če bi se bili delavci, kar je po pravilih dopustno, poprijeli uradniškega društva. To pa ni uga-jalo klerikalcem. Ti morajo imeti povsod lastno mavho, da jo morejo potem prav po beraško hvaliti, če je tudi polna madežev in lukenj. Iz tega stališča je in ostane delavsko konsumno društvo res le nepotrebno konkurenčno podjetje vže obstoječemu velekoristnemu društvu, kakor so radi tega nepotrebne vse Reiffeisnove posojilnice v krajih, kjer že obstoje slovenske posojilnice, če tudi pod liberalnim vodstvom, kakor je nepotrebna, dá, občnemu blagru našega kmeta vsled cepitve moči naravnost škodljiva »Gospodarska zveza« kot kmetijski družbi konkurenčno podjetje. Gospodarska zveza se je le radi tega osnovala, da bi se oškodila kmetijska družba, ker se ta ni dala vpreči v prvi hip v klerikalni jarem, in da je dobil dr. Šusteršič eno predsednikovo mesto več. In slovanski centrum se je snoval edino le iz tega vzroka, da more biti dr. Šusteršič predsednik vsaj enega, če še tako malega kluba. Največja zlobnost pa tiči v vzkliku pobožnega denuncijata: »Trgovci, ki občudujete vedno liberalno logiko, ali vas nič prsti ne srbe?« Pač srbe marsikoga, da bi zavijača krepko krenil po maziljenih prstih, če bi ga poznal. Liberalna logika je umljiva vsakemu otroku, Vašo pa morajo pred »Slovenskim Listom« »Slovincem« in »Domoljubom« prekuhati in za klerikalen užitek osoliti. Nam pa tega ni treba. Če »Slovenski List« nima obširnejega in bolj utemeljenega ugovora proti našemu članku »Boj ali mir?«, opustil naj bi bil še to, da se varuje blamaže. Nam bi bila obširnejša reklama bolj vseh, sicer zna marsikateri prezreti ta članek vzlic temu, da je njegova vsebina važna, istinita, a bridka za klerikalce.

Volilni imenik za kranjske občinske volitve je razpoložen na upogled volilcem v občinski pisarni od dne 26. t. m. Rok za reklamacije poteče vtorek 2. aprila.

Kranjski občinski odbor je v svoji včerajšnji seji soglasno odobril računski zaključek mestne hranilnice in izrekel zahvalo ravnateljstvu in upravnemu odboru na uspešnem delovanju. Ker bomo poročali o tej točki v prihodnji številki podrobneje, omenimo naj danes le toliko, da iznašajo aktiva pri hranilničnem upravnem imetju z dnem 31. decembra 1900 K 2,347.328.30, pasiva pa K 2,334.452.53, tako da je tedaj čistega dobička pri upravnem imetju 12.875 kron in 77 vin. Tako lepega uspeha dosedaj še ni dosegla mestna hranilnica. Glasom določbe § 2. zakona z dne 5. decembra 1896. se sprejmo v občinsko zvezo: F. Pajer, J. Mohar, A. Pravst, F. Mihelič, F. Zadražnik, J. Bajt, M. Azman, F. Spenko, J. Lukman, J. Jezeršek, J. Bučar, J. Glavan, A. Kavčič, J. Virant, R. Markelj, L. Neumeyer in A. Sinkovec. — Nadalje se izreče občinski odbor neugodno o prošnjah Marije Bedenk in Ane Levec za koncesijo gostilničarske obrti, pač pa ugodno o prošnji Konrada Geigerja. — Sprejme se predlog upravnega odbora mestne hranilnice, da se razpiše služba pomožnega hranilničnega uradnika z letno plačo K 840.—. — Z ozirom na vlogo Adolfa Kreuzbergerja zaradi napeljave vodilne žice za električno razsvitljavo in glede na ponudbo tistega radi razsvitljave mesta z električno lučjo, sklene občinski odbor soglasno: a) Obč. odbor dovoljuje načeloma, da gosp. Kreuzberger

postavi drogeve za vodilno žico ob občinskih potih zunaj mesta, kje, kako in pod kakimi pogoji, se bo določilo svoječasno; b) Občinski odbor z veseljem pozdravlja Kreuzbergerjevo ponudbo glede razsvitljave mesta z električno lučjo, sprejme načeloma to ponudbo, a ne more definitivno o tem sklepati, dokler ne stopi v dogovor s kakim izvedencem, kar bi pa bilo sedaj neopravičljivo z ozirom na bližajoče se občinske volitve. — Ker bi glasom ponudbe občina ne bila vezana nasproti Kreuzbergerju, ako bi hotela uvesti svojo električno razsvitljavo, pač ni dvomiti, da se bo to vprašanje zlahka ugodno rešilo za obe stranki. S to točko je bil končan dnevni red in župan zaključil sejo.

Predsednikom krajnega šolskega sveta na Prim-skovem je bil v četrtek izvoljen g. Franc Strupi, župan občine Hrustje.

Nova zima. Vtorek zvečer je začelo snežiti in je potem snežilo skoro celo sredo. V četrtek je sneg skoro že izginil, a na večer je začelo iznova prav izdatno sipati raz neba. Včeraj je padlo snega za dobro ped, danes pa imamo najkrasnejši zimski dan. Nebo se je razvedrilo, in toplomer je kazal zjutraj čez 6 stopinj R. mraza. Kakor čujemo, je padlo višje na Gorenjskem še mnogo več snega.

Sprli so se minuli četrtek zvečer v kolodvorski restavraciji trije železničarji in kmetski fant iz Čirčič. Preprič se je zanesel tudi na cesto, kjer so konečno železničarji napodili kmetskega fanta. Fant si ni vedel drugače pomagati, kakor da je bežal v Savo, iz katere so ga potegnili popolnoma onemoglega usnarji z železnim drogrom. Kmetski korenjak — kakor je — je bil naslednji dan že na semnju v Cerkljah.

Umrla je v nedeljo zjutraj za škrlatinko najmarljivejša in najpridnejša učenka četrtega razreda tukajšnje dekliske šole Antonija Korošec. Previdena je bila s sv. zakramenti.

Iz Radovljice se nam poroča: Ker nekateri obrtniki že izprašujejo, kaj je s pravili obrtniške zadruge sodnega okraja Radovljica, se jim tem potom naznanja, da so pravila v potrjenju pri c. kr. deželni vladi že nekaj časa in da se jih vsaki dan pričakuje. Obrtnik.

Iz Gorij pri Bledu se nam piše: Pri nas bi bilo želeti župnika, ki bi se ne mešal v politiko. Dosedaj smo mislili, da je tukajšnji župnik pameten in previden mož, pa smo se varali. Pred kratkim je bral škofov list, potem se je pa začel jeziti radi raznih časnikov, sosebno je blatil »Gorenjca« ter ga ljudstvu prepovedoval. Vprašamo ga pa, kdo je kriv, da je množica naročena na ta list? Ali kdo agitira tu v Gorjah za »Gorenjca«? — Se li ne zadovolji vsak sam, da ga bere. Tinčku pa tudi ni bilo prav. On pridiguje o »Gorenjcu«. Ljudje radovedni, kaj je vendar v tem »frdamanem« listu, ga bero in se potem tudi naroče nanj, kar je povsem prav. Z grožnjami se ne bo prav nič opravilo, s pridigami delate le reklamo, zraven tega pa marsikomu vzbudite žurnalistično žilico. Omeniti pa moramo tudi, da si Tinček precej dovoli. Tako je nekega gospoda, za katerega je dobro vedel, da je narodno-napreden mož, na cesti vprašal, kaj da bere. Ali ni to neumestno. Kdo se pa briga, kaj bero v župniščih. Menda nihče. Po Gorjah pojo cele noči kvarte, je bilo slišati pri neki pridigi. No, ni videti teh tičev, katerih ne poznamo. Morda so se zmotili in so mislili reči kavke. O, te so pa tudi na Gorenjskem!

V Trziču dobe posojilnico in hranilnico.

Občinski odbor v Škofji Loki je imel svojo sejo 26. t. m. Predno se je prešlo na dnevni red, zahvalil se je novi župan gospod Lovro Sušnik gospodu c. kr. notarju Nikotu Lenčeku za njegovo požrtvovalno in vestno delovanje kot prejšnjemu predstojniku mestne občine. Potem se je prešlo na dnevni red. 1. Podelitev Tekavčič-Prevodnikov ustanove za ubožna mestna dekleta, ki so se omožila letošnje leto. Ker ni bilo nobenega konkretnega predloga, se je naročilo županstvu, naj poizve o življenjskih razmerah, katera izmed prosilk bi bila podpore najbolj vredna. 2. Volitev odseka za proučevanje prošenj, tičočih se domovinske pravice. V ta odsek so bili izvoljeni gospodje Franc Kašman, Ivan Košir, c. kr. notar

Niko Lenček, c. kr. sodni svetnik Franc Mikuš in Franc Sušnik. 3. Organizatorni statut za mestno policijo. O tej točki je poročal gospod Slavko Flis. Njegov statut, ki ga je sam sestavil in omenjeni poslovni red pri sebi prečital, je bil en bloc sprejet. 4. Prošnja vodstva Čiril-Metodove družbe za podporo. Sklene se pristopiti tukajšnji podružnici kot ustanovni član z zneskom 20 K. Ker ni bilo več nobenega samostojnega predloga, zaključil gospod župan sejo.

Poštna zadeva. Piše se nam: Vasi Selo, Ribno, Bodešče in Koritno so dobile s 1. marcem deželnega pismonoša, kar je za te kraje kaj koristno. Skrinjici za pisma sta na Selu in v Ribnem.

Podpore sta dobili iz cesarjeve zasebne blagajne veteranski društvi v Kranjski gori in v Ratečah, in sicer po 80 kron.

V Vodica so dne 22. t. m. čutili potres.

Na Kranjskem sploh.

Ljubljanske občinske volitve se vrše od 22. do 26. aprila. Boj bode vsekakor jako hud, ker se ga bodo udeležile tri stranke.

V Ljubljani začno v kratkem graditi električno železnico. — Vtorek zvečer se je zaključila sezona slovenskega gledališča. Intendanca je v skrbeh, dobili v svojo sredo nove vodilne moči, ker dva najdelavnejša gospoda ne sprejemata več trudapolnega dela. — Dne 15. t. m. ponoči se je z ljubljanskega kolodvora odpeljalo 162 ljudi v Ameriko. Policija je prišla več fantov, ki so še podvrženi vojaški dolžnosti, a so hoteli pobegniti v Ameriko.

V Postojini se potegujejo za meščansko šolo s trgovskim značajem.

Na Štajerskem.

V Celju ljudsko štetje še ni dovršeno. Najbrže se je oglasilo preveč Slovencev, katere sedaj prepisujejo za Nemce.

Žganje ga je spravilo s sveta! V Pišku na Zgor-njem Štajerskem so našli dne 10. t. m. na cesti mrtvega 16letnega delavca Janeza Pirkerja. Fant se je najprej v neki gostilni najedel golaža, potem pa izpil cel liter žganja. Vsled tega se je zgrudil domov grede mrtev na tla.

Križem sveta.

Državni zbor je nastopil velikonočne počitnice. Dosedaj ni sklenil za kmeta nobenega drugega važnega zakona kakor odpravo mitnic. — Poslanec Wolf s 80 drugimi poslanci je vprašal naučnega ministra, če misli brzojavno odpovedati velikonočne duhovne vaje na vseh srednjih šolah.

Na vislice obsojena sta bila pred porotniki v Rovinju Anton Gasperini in vdova Antonija Gasperini radi umora tasta obtoženke.

Čuden slučaj se je pripetil v Tahovu na Češkem. Policija je povsod brezuspešno iskala ubeglega dragonca Antona Heslerja. Slednjič pride nekomu na misel, da bi se pregledal tudi mestni zvonik. Ko so policijski organi dospeli že na najvišji, še dostopni prostor, so čuli v nekem ozkem ond^u postavljenem zaboju sumljiv šum. Pokrov se je odprl in v istini iz zaboja skoči mož, ki je hitel k zvonikovem oknu, da bi se spustil v nižino. To so srečno zabranili, a pri prijetju moža so opazili, da si je prerezal žilo dovodnico na desni roki. Težko ranjenega begunca so izročili v vojaško bolnico.

Zadnje ljudsko štetje. Ministerstvo je izdalo izkaz glede ljudskega štetja, ki je naslednje:

	1. 1900.	več nego 1. 1890.
Galicija	7,295.538	687.722
Češka	6,318.230	475.186
Dolnja Avstrija	3,086.382	424.585
Morava	2,435.081	158.211
Štajarska	1,356.048	73.350
Tirolsko	850.062	37.356
Gornja Avstrija	809.918	24.087
Bukovina	729.921	83.330
Slesko	680.529	74.880
Dalmacija	591.597	64.171
Kranjska	508.348	9.390
Koroška	367.344	6.336
Istra	344.173	26.563
Goriška	232.338	12.030
Solnograška	193.247	19.737
Trst	178.672	21.206
Predarelsko	129.816	13.743

Skupaj 26,107.304 2,211.891

V ogrski državni polovici skupno s Hrvaško se je našelo l. 1900. 19,203.531 prebivalcev. Brez Bosne in Hercegovine je torej pod habsburškim žezlom 43,310.335 prebivalcev, to je za 3,951.631 več nego l. 1890. — V celi Avstriji je 3,577.341 hiš, v katerih stanuje 5,538.262 strank. Na Kranjskem je 87.282 hiš s 105.252 strankami, na Štajarskem 201.356 hiš s 279.681 strankami, na Primorskem 110.076 hiš s 149.218 strankami, na Koroškem 50.767 hiš s 74.385 strankami. — Med vsemi avstrijskim deželami se je prebivalstvo najmanj pomnožilo na Koroškem, namreč samo za 1.8% (t. j. pri tisoč ljudeh za 18) in na Kranjskem za 1.9%. Tudi te številke osvet-ljujejo naš propad.

Morilec Luccheni, ki je umoril našo cesarico, je zaradi neubogljivosti do svojih vratarjev dobil poostreno kazen devet dni v temni podzemski celici jetnišnice in nadaljnih šest dni posameznega zapora. K njemu ne sme noben človek.

Velike povodnji so zlasti na Tirolskem in v Italiji, kjer dežuje neprestano. Mnogo krajev je popolnoma pod vodo, več hiš se je že zrušilo. Polja so opustošena in zemlja se posipa.

Mravlje prešteti je hotel v mravljišču švicarski naravoslovec Emil Jung. Celo mravljišče je torej pobral v vrečo in vedno spuščal po eno mravljjo iz vreče. Naštel jih je 100.000.

Zelo varčni ljudje žive v mali nemški kneževini Lipe Detmold, ki šteje 135.000 prebivalcev. Ti prebivalci imajo v ondotnih hranilnicah vloženih 70,000.000 kron.

Gospodarske stvari.

Zavetišče za nevrastenike.

Razlaga dr. Ivan Jan.

Konec.

Hrana bo zjutraj in zvečer enostavna, obstoječa večinoma iz mleka, kruha, jajec in žgancev. To si pripravljajo lahko vsak sam ali pa eden za več gostov. Opoldne bo kolikor možno velika razlika od dne do dne, ne pa velika izbira naenkrat. Po svojih izkušnjah vem, da ima nevrastenik veliko poželjenje do jedi, želodec mu ne izda točno, kdaj mu je dovolj, ako ima na izbero preveliko število jedil. Opojne pijače, kava in tobak bodo v zavetišču vsaj začetkoma strogo prepovedane.

S tem sem omenil glavne principe svoje pomoči, katero sem poskusil praktično sam na sebi in bi jo sedaj rad sebi in drugim v korist, pa nikomur v škodo praktično uporabljal.

Korist bodo imeli v prvi vrsti bolniki, ki bodo vsaj vedeli, kam se jim je zateči v svoji neznosni bedi, korist bodo imeli kranjski zdravniki, ker bodo znali za zavetišče, katero bodo z mirno vestjo priporočali svojim bolnikom kot ceno in obetujuče gotov uspeh, korist bodo imeli Podhomci, ker jim hočem brezplačno s svojo naselbino zanemarjen pašnik prestrojiti v raj, korist bo imela cela Gorjanska občina, ker bomo v nji popravljali pota in steze, sušili ali namakali travnike, učili izboljšati njive in travnike, gozde in pašnike, učili saditi in gojiti sadno drevje, obirati, razpečavati in sušiti sadje, delati sadjevec in korist bo imela blejska okolica, ker bomo to naše plodonosno delovanje raztezali vedno dalje. Korist bosta imeli c. kr. kmetijska družba in gospodarska zveza, ker jima bomo prevzeli s tem nehote marsikatero skrb in opravilo, korist bo imelo slovensko planinsko društvo, ker hočem dajati njegovim članom pod najugodnejšimi pogoji v svojih kočicah prenočišče in hrano ter s tem priložnost, da si ogledajo brez neprilike krasne kraje divne Gorenjske. Korist bo imela slednjič cela dežela, mila naša domovina.

Preverjen sem, da se mi po treznem premišljevanju svojih načrtov, v celoti ne bodo stavile resne ovire. Le ene ovire se bojim in to je pomanjkanje potrebnih sredstev. Bog je iz nič svet ustvaril. Sedaj se ne more nič ustvariti brez denarja. Poskusil bom pričeti s svojimi skromnimi sredstvi. a počasi, silno počasi bo šlo, če ne dobim vsestranske podpore.

IV. vinski trg v Gradcu. Piše se nam iz pisarne trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani: Mestna občina Gradec priredi od 11. do 14. aprila t. l. vinski trg, ki bo v mestnih prostorih Keplerstrasse 104. Na ta vinski trg, ki je združen s poskušnjo vin, se zlasti opozarjajo oni, ki kupujejo štajarska vina, kakor vinski trgovci in gostilničarji, ker bodo tukaj gotovo najboljša štajarska vina naprodaj razpostavljena. Natančnejši spored vinskega trga se lahko izve v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju so poslali od 15. januarja do 15. marca 1901 sledeči dobrotniki oziroma dobrotnice prispevke [Konec]: občina Smlednik po županu A. Burgerju 30 K, Jan. Kalinšek iz Sp. Besnice 5 K, občinski zastop šenčurski 10 K, Marija Jelovčan, posestnica v Stari Loki, 5 K, Bogomir Krenner v Škofji Loki 20 K, gospa Lina Lenček, notarjeva soproga iz Škofje Loke, v imenu odhoda za prirediteljev otroške kostumne zabave dne 17. februarja čisti dohodek 20 kron, Ant. Zorman, posestnik na Praprotni Polici, 2 K 50 vin., Jos. Likozar, trgovec v Kranju, 2 K, IV. b. gimn. r. prebitek za razbitek črnilnika 2 K, Iv. Grajzar iz Senčurja pri Kranju nam. venca na grob sošolca in prijatelja Fr. Pečnikarja 10 K, bralno društvo v Mengišu pri veseli družbi 6 K 60 vin., šaljivi hazard Saše 4 K, mesto venca na krsto pok. gospe Mar. Kovač darovala po 2 K: dr. V. Štampihar in dr. V. Korun, profesorski kolegij za marc 9 K, Ivan Belec, župnik pri sv. Martinu v Istri 20 K, Fr. Zorec, župnik v Novi Oselci 2 K, gimn. učitelj Ant. Zupan v Kranju mesto koleka prof. Novaku 1 K, upravništvo «Gorenjca» (darovali šenčurski liberalci) izročilo 5 kron, dr. Arko v Škofji Loki polovico komisijske vožnje 4-50 K, J. Kovač v Kranju daroval povodom smrti svoje soproge 50 K, župnik Jern. Ramoveš v Poljanah 30 K, občinski zastop Predvdor 20 kron, župnik Fr. Rajčević iz Grahovega 10 K. — V naturalijah je darovala gospa Eliza Matajc iz Strazišča 276 kg. krompirja in 27 kg. fižola.

Loterijska srečka dne 23. marca t. l.

Trst: 87 86 84 42 30

Vozni red

na gorenjski in kamniški progi državnih železnic
veljaven od 1. februarja 1901.

Vlak odhaja v Ljubljano, in sicer z Jesenic ob 1:31 zjutraj, 9:27 dopoldne, 2:31 popoldne, 6:45 zvečer in 5:25 zjutraj; iz Lesec-Bleda ob 1:56 zjutraj, 9:53 dopoldne, 3:04 popoldne, 7:18 zvečer in 5:48 zjutraj; iz Radovljice ob 2:02 zjutraj, 9:59 dopoldne, 3:10 popoldne, 7:24 zvečer in 5:54 zjutraj; iz Podnarta-Krope ob 2:21 zjutraj, 10:16 dopoldne, 3:28 popoldne, 7:42 zvečer in 6:10 zjutraj; iz Kranja ob 2:38 zjutraj, 10:31 dopoldne, 3:46 popoldne, 8:01 zvečer, 6:26 zjutraj; iz Škofje Loke ob 2:51 zjutraj, 10:43 dopoldne, 3:59 popoldne, 8:15 zvečer, 6:38 zjutraj in pride v Ljubljano (južni kolodvor) ob 3:25 zjutraj 11:16 dopoldne, 4:38 popoldne, 8:51 zvečer in 7:12 zjutraj. — Iz Ljubljane nazaj pa odhaja ob 10:00 zvečer, 7:05 zjutraj, 11:51 dopoldne, 4:06 popoldne in 12:24 ponoči; iz Škofje Loke ob 10:34 zvečer, 7:47 zjutraj, 12:28 opoldne, 4:45 popoldne in 12:58 ponoči; iz Kranja ob 10:46 zvečer, 8:11 zjutraj, 12:41 opoldne, 4:57 popol. in 1:12 zjutraj; iz Podnarta-Krope ob 11:02 zvečer, 8:23 zjutraj, 12:57 opoldne, 5:13 popoldne in 1:29 ponoči; iz Radovljice ob 11:18 zvečer, 8:41 zjutraj, 1:14 opoldne, 5:30 popoldne in 1:46 ponoči; iz Lesec-Bleda ob 11:25 zvečer, 8:53 zjutraj, 1:25 opoldne, 5:40 popoldne in 1:54 ponoči; z Jesenic ob 11:53 zvečer, 9:25 zjutraj, 1:56 opoldne, 6:11 popoldne in 2:25 ponoči.

Vlak odhaja v Ljubljano, in sicer iz Kamnika ob 5:30 zjutraj, 9:53 dopoldne in 4:55 zvečer; iz Jarše-Mengeša ob 5:52 zjutraj, 10:12 dopoldne in 5:15 zvečer; iz Domžal 6:05 zjutraj, 10:22 dopoldne in 5:26 zvečer; in pride v Ljubljano ob 6:49 zjutraj, 11:06 dopoldne in 6:10 zvečer. — Iz Ljubljane odide v Kamnik, in sicer ob 7:28 zjutraj, 2:05 popoldne, 6:50 zvečer in pride v Domžale ob 8:13 zjutraj, 2:50 popoldne in 7:37 zvečer; v Jarše-Mengeš ob 8:23 zjutraj, 3:00 popoldne in 7:48 zvečer; v Kamnik ob 8:42 zjutraj, 3:19 popoldne in 8:07 zvečer.

Due sobi

3 opravo in hrano se oddasti takoj.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo «Gorenjca». 35—6

Kovačnica

z vsem orodjem, pripravna posebno za kovača, ki zna kovati konje,
se da v najem.

63—1

Več se poizve pri Martinu Peternelu v Mojstrani (Gorenjsko).

Tedenski sejem v Kranju dne 26. t. m.

Prignalo se je 251 glav goveje živine, 1 telet, 16 prašičev, — ovac, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7-80, prosa K 7-25, ovsa K 6-50, rži K 7-50, ajde K 6-50, ječmena K 7-50, fižola koksa 10-75 ribničana K 10—, krompirja belega K 2-25, rumenega K 2-50, deteljno seme K 45— do K 50—.

Gričar & Mejač

Prešernove ulice 9 ☼ Prešernove ulice 9

Največja zaloga zgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke

konfekcije za dame.

==== Solidno blago po čudovito nizkih cenah. ====

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto. 62—1

Uvozna družba španskih vin.

(Spanish Wine Import Company)

MAYER & PROKOP, DUNAJ 20/2

Direktni uvoz

25—6

Prvi vir

priporoča pod garancijo čistosti in pristnosti svoja najfinjša, stara, vlešana španska in portugalska vina za bolnike, desertna vina, malago, madejro, šerija, port, «solze Kristusove». — Prodaja v najmanjših množinah, kakor tudi v velikih in malih steklenicah (1/2 in 1/3) po prvotnih cenah:

JAKOB PERESSINI, trgovina z vinom v Kranju.

FILIP FAJDIGA

Zaloga in lastna izdelovalnica

sobne oprave

Prešernove (prej Slonove) ulice št. 50

priporoča svojo veliko 61—51

zalogo sobne oprave

vsake vrste garnitur i. t. d.

Jamči se, da je v blagu lastnega izdelka vedno suh les.

MODROCE na peresih (Federmatratze), stole in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu in po nizkih cenah. — V Kranju se dobivajo stoli pri g. J. Anzeljcu na glavnem trgu.

Ernest Fevniker

na Dunajski cesti v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu svojo prvo in največjo zalogo vseh vrst

galanterijskega, norimberškega,

misionskega in virkanega blaga ter igrač

na debelo in drobno.

Dunanja naročila točno. — Cene nizke.

72—51

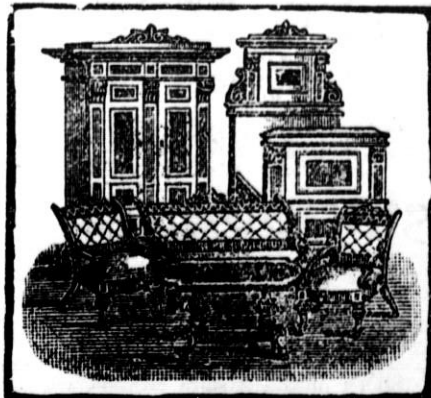
Pri nakupovanju
suknenega in manufakturnega
blaga se opozarja na trdko 58—52

HUGO IHL

Špitalske ulice šte. 4

Velika zaloga suknenih ostankov.

R. LANG, Ljubljana (Kollizej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, zaloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjačev, poč-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54—2

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Prva električna ljubljanska
tovarna mrežastih ograj

106-49 **AVGUST-a ŽABKAR-ja** priporoča

različnih mrežastih ograj za pašnike, vrtove, okna, vrata i t. d. kakor tudi vsa
druga ključavničarska dela. — Točna in solidna postrežba.

Plešne žirno
omrežje.

Trnasta žična
ograj.

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Piccoli-ja**
v Ljubljani

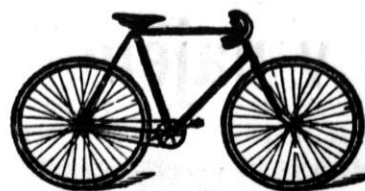
dvornega založnika Nj. svetosti
papeža

ima v sebi 90 krat več železa

kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča kina - železnata
vina, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno
namizno vino. 161b-36

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina
pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih
osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in
bolehavih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra za 1 gld.

Šivalni stroji
in kolesa.

Tovarniška zaloga
IVANA JAX-A

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se doposljejo na zahtevanje
zastonj. 63-52

Adolf Hauptmann

tovarna

53-2

oljnatih barv, firnežev, lakov
in hleja

— v Ljubljani. —

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Zavarovalnino

za c. kr. priv. vzaj.

zavarovalnico proti požaru
v Gradcu

je vplačati do konca tega meseca.

Zavarovancem se naznanja, da so se
pretečeno leto popolnoma in brez odbitka
izplačale zavarovane svote naslednjim
posestnikom:

Fajfer Josip v Drulovki	3600 K
Šink Tomaž „ „	1900 „
Hafner Lovrenc „ „	1600 „
Tome Luka v „ „	1400 „
Jenko Josip na Praprotni polici	600 „

Okrajni zastopnik:

Ferd. Hlebš.

60-2

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Odda se v najem

Pleiweissova pristava z njivami (15 mernikov posetve) in pripadajočim kozolcem ter njiva **«Malika»** (18 mernikov posetve), za pet let. — Na oddajo pristave opozarja se posebno trgovce z lesom.

Natančneje zve se pri gosp. **Ferd. Sajovic-u**, trgovcu v **Kranju**. 51—3

Sobni slikar.

Vse sobne slikarije izvršujem po najnovejših vzorcih in sploh vse, kar spada v to stroko, kakor tudi vsa pleskarska dela prevzamem po najnižjih cenah ter se slavnemu občinstvu priporočam 52—3

Anton Šoklič

v **Kranju** (v hiši g. M. Matiašiča.)

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

1—7

pri **Albinu Rantu**, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K 50 vin.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Šubic & Prašnikar

krojača v **Kranju**

se priporočata sl. občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih oblek, tudi najbolj finih, dalje salon-skih oblek in uniform, i. t. d. 47—3

Gostilna „pri kroni“

zunaj mesta **Kranja**

z vrtom in z vso vpravo se da v najem.

59—2

Natančneje se zve le po osebnem dogovoru.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kleti i. t. d. se odda v novi hiši pri železnem mostu. 58—2

Več se izve pri lastniku **Ivanu Grajzarju**, vinotrcu v **Št. Jurju**.

Dobro znana, že čez 30 let obstoječa stara gostilna

„pri Tišlerju“

Kolodvorske ulice št. 26

gredoč od kolodvora proti mestu na levo, na kar se slavno potujejo občinstvo, da se izogne pomoti, posebno opozarja. Dobra postrežba, vedno sveža okusna jedila, pristna vina, izborna, ob vsakem času sveže pivo. Dalje je v tej staro-znani gostilnici vsikdar na razpolago mnogo sob s snažnimi posteljami, vse po jako nizki ceni.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za mnogobrojni dosedanj obisk, priporoča se naklonjenosti mestnega in kmetijskega občinstva tudi za nadalje 113—47

Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Nepremočne vozne plahke

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi 108—44

R. Ranzinger

ipeditel c. kr. priv. južne železnice, Ljubljana, Dunajska cesta št. 1.

Fran Detter

LJUBLJANA

na Starem trgu števil. 1.

Prva in najstarejša 73—51

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

*** Pozor! ***

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najzmožnejše

tovarne za gasilno orodje

sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; «univerzalko», prikladno za male občine, ki se nosije ali vozijo; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice i. t. d., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekirice, lestve ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za aceten-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste, Gasilna društva, občine in pošteni kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

— Cenike pošiljamo brezplačno in poštnine prosto. —

10—11

Podružnica **R. A. Smekal** v **Zagrebu**.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši števil. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.